

TALLINNA POLÜTEHNİK

TPI PARTEIKOMITEE, REKTORAADI, KOMSOMOLIKOMITEE JA AMETIÜHINGUKOMITEE HÄÄLEKANDJA

Nr. 25(1211)

1. märts 1949. a. aprillist

Reede, 19. september 1986

Hind 2 kop.

2. septembril oli instituudi parteikomitee, nõukogu ja ametiühingukomitee ühine laiendatud koosolek.

Koosoleku külalisteks olid Eesti NSV kõrg- ja keskerihariduse minister V. Rajangu ja EKP Keskkomitee instruktor H. Puhkim.

Kõigepealt jagati aukirju, lausuti tänusõnu. Eesti NSV Ministrite Nõukogu ja Ametiühingute Nõukogu aukirja pälvib dotsent Vladimir Veimer. Eesti NSV Kõrg- ja Keskerihariduse Ministeriumi aukirjad anti dotsentidele Henno Pavelsonile ja Peeter Lagedale. Tööveterani medal kinnitati rinda professor Ülo Taigrole. TPI tänukirja ja medali said dotsendid Endel Risthein ja Peeter Lageda.

Seejärel sai sõna õppeprorektor Valdek Mikal, kes rääkis õppetöö tulemustest 1985/86. õppeaastal ning ülesannetest algavaks õppeaastaks.

Õppetöö tulemustest 1985/86. õppeaastal ja ülesannetest algaval õppeaastal (Avaldamise lühendatult, TP.)

Nõukogude kõrgkool on astunud kvalitatiivse uuenemise perioodi. Avaldatud määruse projekti teeside üle toimuv diskussioon ajakirjanduses ei vaibu ja peale üksikküsimustes ettepanevate lahenduste — teenib see kahtlemata põhieesmärki — tõsta üldsuse tähelepanu kõrgkooli probleemidele. Kõrgkooli töö takerdumine viimastel aastatel oligi ju suuresti tingitud tema isoleerimisest tegelikust elust, selle nõudeist ja loobumine aktiivsest võitlusest oma õiguste ja ka finantside eest. Tähtsaks jäid sisuliselt nii 1956 aasta kui ka 1963., 1966. ja 1979. aasta määrused kõrghariduse edasiarendamise kohta — (vt. B. III Nr. 6, 1986) — vaid NLKP 27. kongressil (sellele eelnenud ja järgnenud pleenumitel) fikseeritud, kogu Nõukogudemaa majanduselu üldise, uutmise raamides, saab toimuda ka kõrgkooli sisuline kvalitatiivne uuenemine. See protsess ei seisne 2–3 uue käskkirja ilmunises, vaid kõrgkoolile uue ja olulisema koha leidmises üldises kultuuri ja majandussfääris. Ei ole kahtlust, et tõuseb kõrgkooli autoriteet (ka inseneri prestiiž), kuid suurenevad ka nõuded kõrgkoolile, tema töö taseme-

le ja efektiivsusele.

Paraku on praeguseni konkreetsema juhendina ilmunud vaid üldtuntud uus vastuvõtu-eeskiri, tulemas on uus õppejõudude konkursisüsteem, alused koostöölepingute sõlmimiseks ettevõtetega, rajamisel kõrgkoolile uus varustusüsteem, väljatöötamisel uued õppeplaaniid, kvalifikatsiooni-karakteristikud, inseneride atesteerimissüsteem, kõrgkooli uus struktuur koos laiendatud õigustega jpm. Kõike seda me ootame, oleme esitanud ka oma ettepanekud, sest nende probleemide lahendusest oleneb väga palju meie töö korraldamisel. Kõrgkooli uutmine toimub aga aastate jooksul. Ilmselt eksperimentidega ühe või teise hea lahenduse leidmiseks. Kuivõrd enamuse lahenduskäikudest ja eksperimentidestki on seotud finantsprobleemidega kerkib praegusel uutmisperioodil kahtlemata küsimus — mida me siis võime juba teisiti teha, mida mitte; kus tõkestavad meid oodatavad juhendid, kus on «reheline tee»?

Mida siin vastata? Kõik mis tulemata, on veel paika panemata, tohuvabohu aga haridussüsteemis ei või esineda. Nõukogude riigi majandus vajab uute paremini toimivate «majandushoobade» rakendamist, ühiskond uute kriteeriumide paikapanekut. Suur on meie

majandusteadlaste ja ühiskonnateadlaste võlg, nagu sm. M. S. Gorbatšov on korduvalt märkinud. Õpetada, õppida ja elada tuleb nüüd teisiti — aktiivsemalt, eesmärgikindlamalt, efektiivsemalt.

Eeskätt on meie teha meie lõpetajate tase, nende teadmiste ulatumus ja üldiselt tehnoloogiatesse. Tallinna masinaehitustehased on ikka veel hädas uute programmjuhtimisega tööpinkide tööerakendamisega, vabariigi arvutuskeskuste võimsused ei ole rakendatud täielikult ja otstarbekamalt — kaudselt on selline olukord etteheitev ka meile. Seepärast on küll esmaülesanne: õpetatavate ainete sisu viia nüüdisaja tasemele, (täiendada loenguid, seostada õppetöö eesrindlike ettevõtete töö analüüsiga, täiendada tööprogramme, laboratoorseid töid). TPI töö tuleviku tehnika-suundades (MM, LI, AA) erialade baasil leidis üsnagi head äramärkimist — sest mõeldud õppeaasta üks tulemustest ju oligi fakt, et TPI võeti välja nn. NSVL KHM kontrollinspektsiooni kartoteegist, seoses hea tööga uutes tehnikasuundades. Kuid nii oli see 3 eriala suhtes — kriitiliselt peab iga teaduskond üle vaatama oma erialade tööprogrammid, selgitama tema kaasaegsuse. Selline ettevõtmine kindlustab pealegi meie aktiivse osavõtu uute õppeplaanide väljatöötamisel, sest oleme juba teatud tasemel.

Spetsialisti ettevalmistamine peab maksma niipalju, kui on vaja temale kõrge kvaliteedi kindlustamiseks — see tees ettepanud VNFVSV KHM poolt NSVL KHM-le on muidugi siisukas ja kahepoolne. Kuid lisasissetulekud oma töö kvaliteedi tõstmiseks peab kõrgkool teenima ise (G. Jagodin). Peab teenima lepinguliste tööde ja otselepingutega ettevõtetega.

Seepärast püstitaksime teise põhiülesandena efektiivsema koostöö arendamine tööstus-ettevõtetega, otselepingutega nii materjalide üleandmiseks kui ka lõpetajate sshipäraseks ettevalmistamiseks.

Õppetöö efektiivsusest on hea rääkida üldiselt, kuid hinnata tema muutumist, võrrelda teiste kõrgkoolidega pole sugugi kerge. On ju välja töötatud teatud näitajate süsteem — üliõpilaste teadmiste tase, õppetööks vajaliku aja kulu, teadmiste püsikindlus, õppetöö meetoodiline kindlustamine, üliõpilaste rahulolu õpetustega, üliõpilaste suhtumine õppetöösse — kõike seda hinnatakse vastavate testidega ja vaadeldakse tulemuste dünaamikat. Ometi jääb seni kõrvale palju — oskuse töötada kirjandusega, projektide kvaliteet, iseseisvus j.m. ning tulemustki saadakse suurearvuliste testide abil. Vaatamata hindamiskriteeriumide kaheldavusele jääb ometi eesmärgiks õppetöö efektiivsuse tõstmine: õppetöö aktiveerimine, üliõpilaste vastutuse tõstmine ja materiaalse baasi parendamine kaudu. Hästi ettevalmistatud loengu pidamine on väga suur töö — iga loeng on etteaste, on näidend, on jutt — ei ole ime, kuipalju on nurisemisi loengute kvaliteedi üle ja raamatulausete veeretamise üle. Kaasaegne noorsugu pole õppinud ainult raamatute baasil, suur osa infost on saa-

dad teisi kanaleid mööda — tuleb osata neid kasutada.

Nendele põhiülesannetele, eesmärkidele lisaks veel õppejõudude informaatika ja arvutustehnika kursuste lõpuleviimise vajaduse ja loomulikult iga õppeaine juures arvutitekasutamise võimaluste arvestamine (nii õpetamisel, projektteemil, kasutamisel).

Kasvatustöö põhiprobleemi näen üliõpilaste omavalitsussüsteemi sihikindlas väljaarendamises: stipendiumid, ühiselamud, õppetöö korralduse ja loengute kohta, vaba aja veetmise korraldamine — aga ka vastutuse tõstmise oma tegude üle.

Võttes aluseks 1986. a. kevadsemestri õppeedukuse 91,7% võiks öelda, et kevadsemester lõpetati hästi, saavutati ju õppeedukuse tõus tervelt 1,2%. Õppeedukuse protsent on siiani nõutud näitaja ministereeriumile ja statistikaorganile, see arv ise ei anna veel pilti kõikidest õppetöö tulemustest ja pikendustest, kuid teatud pildi ta eksamikohustlaste kohta siiski annab ja see on üsnagi rõõmustav.

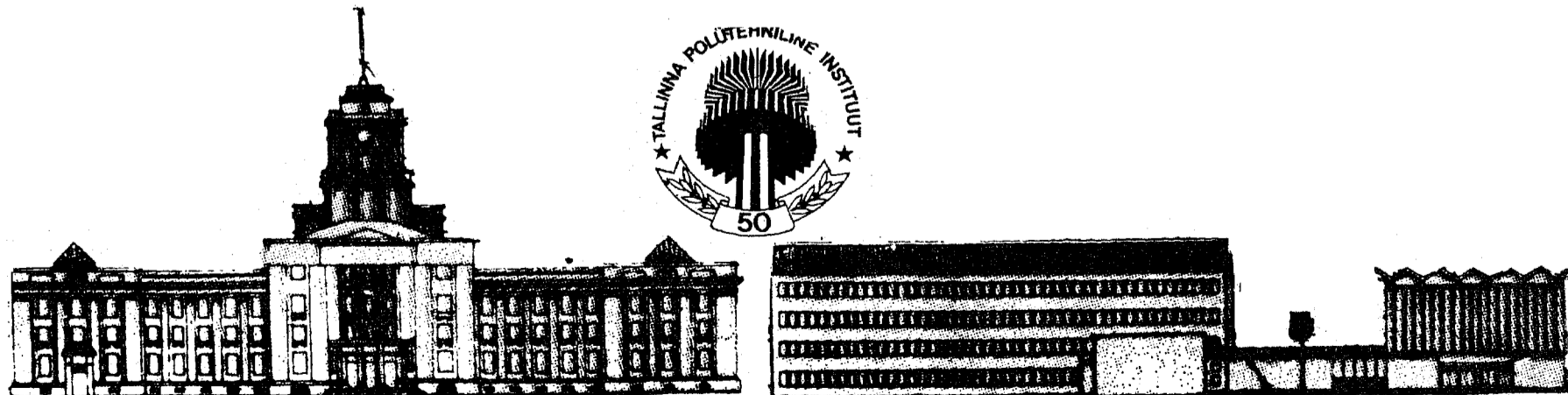
TABEL 1. 1985/86. õ.-a. eksamissessiooni tulemused teaduskonniti

TEADUSKOND	ÕPPEEDUKUS	Muutus 1985. a. -ga	SÕPRIVÄLISE KVALIFIKATSIOONI (K)				
			"5"	"4"	"3"	"2"	"1"
ZINTEKSTIIL	89,2	+ 0,3	2,5	16,0			1,0
AUTOMAATIKA	94,0	+ 3,0	8,0	27,1			1,5
MATHEMATIKA	96,0	+ 2,1	5,9	28,6			2,2
METALLIKA	86,4	- 2,3	10,0	27,0			1,9
METALLI	88,5	- 0,2	4,6	16,7			3,0
MATHEMATIKA	93,6	+ 2,4	12,0	32,4			2,8
MATHEMATIKA - JÄRVE PÄEVASE	95,3	+ 0,3		19,1			4,0
TKK	91,7	+ 1,2	7,4	25,5			2,5

(Jätkub 2. lk.-l)

15. SEPTEMBRIL 1936 OLI TALLINNA TEHNIKAINSTITUUDI AVAAKTUS

ALGAS 50-AASTASE TPI AJALUGU

Tõnnitleme

4. septembril k.a. tähistas oma 50. sünnipäeva mehaanika-teaduskonna dekaan, dotsent MIHKEL PIKNER.

Sepa abiline, tehnikumiõpilane, masinaehitustudeng, Moskva Baumani nim. Kõrge-ma Tehnikakooli aspirant — need on olulisemad tähised mehaanikahuvilise nooruki haridusteel. Sinna vahele mahtus ka ligi 6 aastat tööd konstruktorina. 1968. a. tuli ta tööle masinaehitustehnoloogia ka-teedrisse ja 1972. a. sai temast

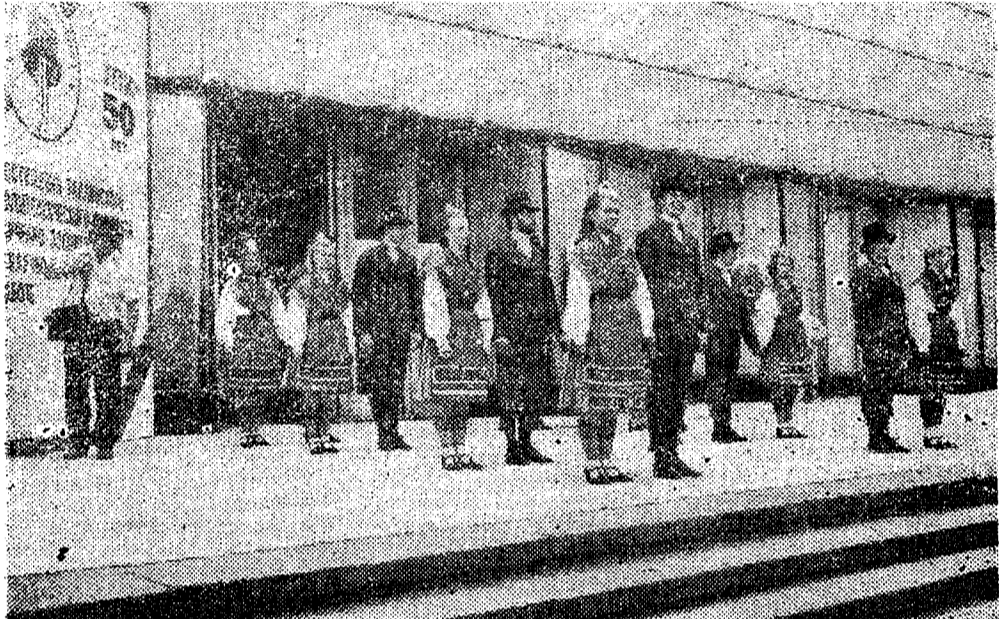

mehaanikateaduskonna prode-kaan. Nüüdseks on juba kätte jõudnud ka esimene tööjuubel dekaanina.

Esmane teaduslik uudishimu viis juubilar pneumoseadiste aerodünaamika valdkonda, kust ka kandidaadiväitekiri. Hiljem, metalliõikepinkide kursust lugedes, hakkasid aga teadusli- kuld huvid üha enam kalduma arvprogrammipinkide rakenduse probleemidele automaatpingi- süsteemides.

Soovime Sulle ikka jätkuvat rahulikku meelt ja kindlat kätt teaduskonna juhtimisel ning tugevat tervist, energiat ja elu- rõõmu edaspidiseks.

Kolleegid mehaanika- teaduskonnast

ÕPPEAASTA ALGAS, HOOAEG ALGAS

Koos õppeaasta algusega alustas oma uut, sedakorda ju- ba kolmekümne kahéksandat hooaega TPI rahvatantsuan- sambel «Kuljus». Eelmine hoo- aeg kujunes meie tehnikatu- dengitist ja inseneridest an- samblile oodatust tegevusroh- kemaks. Kokku osaleti 79 kont- serdil. Pinget hooajale lisas seegi; et toimusid kaks vaba- riigi tantsuansambli te võistlus- ülevaatus. Kuigi meie põidla- hoidjatele tulemused juba am- mu teada on, olgu ka siinkohal märgitud, et «Kuljus» esines neil väärikalt. Kevadisel üle- vaatus-kontserdil saavutasime teise koha, jäädes ansamblile «Sõprus» alla vaid paari küm- nendikuga.

Hooajale tagasi vaadates võib märkida, et see oli pikkade ki- lomeetrite hooaeg. Arvatavasti kaks kogu aja pikemat sõitu toimusid just sel hooajal. Sügi- sel viibisid kaks «Kuljuse» paari koos TPI AM kvartetiga

külas BAM-i ehitajatel ning mais tutvustasid kaks kuljus- last eesti rahvatantsu Jaapanis. Nimetatud sõitude kõrval ei to- hi mainimata jätta ka kevadist reisi Saksamaa Liitvabariiki, kus kaheksal «Kuljuse» paaril koos saateansambliga oli au esindada Tallinna linna Kielis traditsioonilistel sõpruspäeva- del. Nii et sel hooajal nägid meie tantsukunsti huvilised nii Narvas kui Kitšeras, Põlvas ja Tokios, Sõmerus ja Kielis, Val- mieras ning muudugi Moskvast.

Käesolev hooaeg on alanud, esimene kontsertki antud. Na- gu kogu TPI kollektiiv nii ka «Kuljus» valmistub eelseisvaks juubeliks. Tegelikult on juube- liüritused kuljuslastele juba alanud, osaleti ju Moskvast TPI juubelinürituse avamisel. Hu- vitavat ja omanäolist ootab ees veelgi.

Eelpoolloetletu jätab nii mõ- nelegi mulje, et muud me elus polegi kui sõidud, kontserdid, saavutused. Tegelikult seisab selle kõige taga väsitav ja vä- hel ka üksluine töö: trenn kolm korda nädalas. See tähendab

loobumist nii mõnestki toredast rühmaüritusest või teatri- õhtust või vabast nädalavahe- tusest. See tähendab tantsu- laagrit pühade ajal või kooli- vaheajal. See tähendab ka se- da, et koolitööd ei tohi unar- usse jätta. Rõõm on nentida, enamusel kuljuslastel on seni kõik hästi läinud ning sel pin- gelisel tantsuhooajal üksteist meie hulgast kaitsesid kevadel edukalt diplomitööd. Palju õn- ne, noored insenerid!! Siiski on viie aasta jooksul omaseks sad- nud spordihoone trennisaal, nii et lahkumismõtteid ei heieta meist keegi.

Õppeaasta algas, hooaeg al- gas. Lugupeetud tipikas! Kui Sul on huvi rahvatantsu vastu, astu läbi! Ootame Sind igal esmaspäeval, kolmapäeval ja neljapäeval kell seitse TPI spordihoonesse kuulama, vaa- tama ja KAASA LÕOMA.

MEELIS SIRENDI

Fotol (all): «Kuljus» kontserti andmas Kielis, Asmus-Bremer platsil. Üleval: Moskvast, TPI näituse avamisel.

ALTKÄEMAKS

JA TEISED «ARITMEETILISED» TEGEVUSED.

MIS ASETAVAD KAHTLUSE ALLA INSTITUUDI AU

Tõlge ajalehest «KOMSOMOLSKAJA PRAVDA»

Nr. 194 (24. august 1986)

Jerevani Riikliku Pedagoogilise Instituuti tulim ma eba- meeldiva loo pärast. Grupp üliõpilasi, ära hirmutatud eksa- minaatori rangusest, pakkus psühholoogia õppejõule tea- duste kandidaadile A. Vardanjanile altkäemaksu hinnete eest. Õppejõud kehtestas hinnakirja: «rahuldav» — 75 rub- la, «hea» — 100 rubla. Juhtus see kõrgkoolis, kus valmistat- takse ette tulevase õpetajaid.

Tuhmis, pimedas, peaaegu ilma akendeta koridoris käis enam kui avameelne jutt. Kuidas «torgata» raha eksami- naatori taskusse?

«Äkki solvab?!» — olid kaks noormeest ärevil.

Neile ütles keegi ette:

«Gaik Hatšatarjan III kursusel on A. Vardanjanile lähe- dane inimene.»

Gaikut polnud vaja kaua nõusse saada. Ta lubas otse vihjata A. Vardanjanile teatud tasust teene eest, kui mitte jelda hinde eest. Ja dotsent ei hakanud tseremoonitsemä. Füüsikateaduskonna II kursuse üliõpilased Armen Smbatjan ja Gurgen Ovanesjan panid ümbrikusse 200 rubla ja kirja- kese oma nimede ning soovitud hinnetega.

Tudengid koridoris arutasid väga huvipakkuvaid asju. «Mille eest sulle «viis» pandi?» ründas üks tütarlaps teist.

«Teadmiste eest.»

«Kuidas nii, aga kes Vardanjanile lubas «Ziguli» õli- filtri?!»

«Lubasin küll, kuid ei suutnud hankida,» nõrgalt pree- ris «eesrindlane».

«Aga mina tahaks nelja!» ägestus üks neiu. «Las küsib minul ka ühteist...»

Füüsikud-informaatikud kogusid altkäemaksu summat justkui kõigilt. Puudujäävad kümmelised laenati kioskoõrilt, tuttavatelt, kursusekaaslastelt. Altkäemaksuandjate arv kas- vas kahelt kuuele. Ilmus uus vahendaja, samuti III kursu- selt, Mkrõts Karapetjan. Sisuliselt oli kogu kursus haaratud hinnete ostu probleemidest. Ainult dekaan Juri Tatevosjan, teaduskonna ühiskondlikud organisatsioonid ja kutsaator S. Akopdžanjan, kes ka ka eksamil viibisid, mingit ülalig- set askeldamist ei märganud. Kellega ma ka ei rääkinud, kõik vaid imestasid, lautasid käsi — näe, kus lugu, midagi ei teadnud.

Kuua nuud surus end loosse paljusk salapärase draama. Kolm tütarlast koridoris otsustasid anda altkäemaksu. Ei teadnud vaid, kuidas. Seekord ilmus dotsent ise «lavale». Tavaliselt eksameid hästi sooritanud Armenak Murad- jan sel eksamil hinnet ei saanud. «Tuled lõpus,» ütles talle A. Vardanjan.

Armenaki löödud olek, tema sunnitud ütlus: «Peab raha välja otsima» veensid isegi kõhklejaid. Eksami lõpuks oli dotsendi taskus mitmed sajad rublad. Turu oleks võinud lugeda õnnestunuks, kui mitte...

Neli altkäemaksuandjat, nende hulgas Armenak Murad- jan ja Goar Asatryan, kahetsesid oma tegu ja rääkisid linna militsaorganeis kõik ära. Nii on igal juhul kirjas kohtu- toimikus. A. Vardanjani vastu algatati kohtuasi. Koos te- maga võeti vastutusele kaks vahendajat — III kursuse tu- dengid Gaik Hatšatarjan ja Mkrõts Karapetjan.

Füüsikateaduskonna komsomolikosolek kutsuti kokku ühel päeval rektoraadi nõupidamisega poolteist kuud juht- turust hiljem. Võib-olla komsomolikomitee püüdis selle aja jooksul tungida loo olemusse, välja selgitada iga tudengi osa? Ei. Küsimus — MIKS? jäi koosolekult peaaegu üldse välja. Kusjuures sellele küsimusele nõuti vastust vaid Goar Asatryanilt, keda peeti vaat et organiseerijaks. Koosoleku kokkuvõte: arvata Goar välja instituudist ja komsomolisi, ülejäänutele komsomolikaristused. Selline otsus oli meelt- mööda ka rektoraadi liikmetele.

Nüüsi, instituudist eksmatrikuleeriti vaid kaks uurimis- alust III kursuse noormeest ja Goar Asatryan. Miks selline karm karistus vaid ühele peaaegu tervelt kursusest?

«Ta tuli instituuti otsusega anda altkäemaksu,» seletas mulle instituudi rektor L. Valesjan. «Ülejäänud on vähem süüdi. Mõned olid tema mõju all. Teised langesid õppejõu väljapressimise ohvriks. Poisid tunnistasid kõik ausalt üles, siiralt kahetsesid oma tegu. Tädrukud isegi nutsid rekto- raadi nõupidamisel. Ainult Goar ei kahetsenud midagi.»

«Kuid ta oli ju tüdrukutest ainuke, kes läks miilitaspe?!»

Siinkohal rektor vaikis paljutähenduslikult. Hiljem sele- tati mulle, et «on andmeid» nagu Goari mees, hiljutine ins- tituudi lõpetaja, töötaks miilitas «mittekoosseisulisena».

«No ja mis siis?» küsisin selle peale.

«Kuidas «mis»? Nad kavandasid operatsiooni.»

«Oletame. Kuid ühtlasi tuli välja kuritegu?»

«Aga instituudi au?» ei pidanud minu oponentid vastu. «Goar Asatryan oleks pidanud A. Vardanjani väljapressi- misest teatama dekaanile.»

Kuid sellest teadsid ju nii komsorg kui rühmavanem, peaaegu terve kursus. Nemad kõik vaikisid. Miks nende suhtes üks suhtumine, aga tema suhtes teine? Kui ümutada inimlikkust, siis eelkõige tema suhtes: poolteist kuud lebas ta lapsega haiglas, oli rase, kui teda eksmatrikuleeriti; lõ- puks — tema aitas paljastada kuriteo.

Algul mulle tundus, et ebaõiglane tudengite karistamine on kahetsusväärne juhus. Kuid kui tuli tegelda õppejõudude kaebustega, taipasin rohkemat.

Matemaatika õpetamise meetodika kateedri juhataja pedagoogikadoktor V. Oganessjan kirjutas oma kirjas: «Vii- mastel aastatel võtavad instituudis võimust sellised nega- tiivsed nähtused nagu protektsionism, subjektivism, altkäe- maksu võtmine-andmine, kriitika lämmatamine jne.»

(JÄRGNEB.)

